

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Mutuo consensu coniugij spiritualis inter Deum, & animam religiosam.
Cap. xiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

1. Cor. 6.
17.

Cant. 8. 3.

commune vinculum inter Deū, & animam religiosam, quo ligantur, quo iunguntur, quo vnum efficiuntur. Nam qui adheret Deo, vnus spiritus est. Quid autem præclarior, quam Deo connubio spiritali coniungi? Quid dulcius, quam fonti omnium bonorum vniri? Quid securius, quam omnipotenti ac immutabili copulari? Huic adherēs anima sæculi casus, & mutabilitates non timet. Et ascendēs de virtute in virtutem, deliciis affluēs, innixa super dilectum suum, non sinit, quousque ad omnimodam perfectionē veniat, & prout possibile est in hac vita, quemdam gradum immutabilitatis acquirat.

De mutuo consensu coniugij spiritualis inter Deum, & animam religiosam.

CAPVT XXIII.

A L T E R V M, quod in cōnubio spiritali, sicut & in carnali requiritur, est mutuus cōsensus eorum, qui in vnum statum, eandēque vitæ rationē, pari vinculo, ac obligatione iunguntur. Neque enim, quæ duo voluntate sunt, in idem possunt conuenire, si alter ab altero in idipsum, proposito intentioneque dissentiat. Hic autem consensus sponsi Christi, & spōsæ animæ religiosæ, nequaquam abest. ex quo prædictum coniugij vinculum emanauit. Anima namque, non vi compulsæ, non timore coacta: sed corde magno, animoque volēti, votis se ligauit, professioni se tradidit, & se sui ipsi dominio priuauit, vt tota esset Dei. Non consiliis præceps, ac deuia: sed prudentia, ac iudicio permota, in hoc connubium spirituale consensit, vnus, aut duorum annorum spatio sibi ad deliberandum designato, omnibus bene perpēsis, matureque consideratis, liberē dixit: Deus cordis mei, & pars mea, Deus in æternum.]

Psal. 72.
26.

Vt autem omnibus iste cōsensus animæ religiosæ constaret, voluit Dominus, vt prælati, qui in religione eius obtinent locum, hanc voluntatem ab eo, qui vitam religiosam amplectitur, postulerent, & diligentissima indagine, an illa esset omnino spōtanea, ac libera, expēderent. Hoc à principio religiosæ vitæ in Ecclesia seruatum est. Quod Cassianus his ferē verbis exposuit. Igitur ambiēs quis in cœnobij recipi disciplinam, non ante prorsus admittitur, quā diebus decem, vel eo amplius pro foribus excubans, iudicium perseverantiæ, ac desiderij sui, pariterque humilitatis, ac patientiæ demonstrauerit. Cūque omnium prætereuntium fratrum genibus prouolatus, & ab vniuersis de industria refutatus, atque despectus, tamquam, qui non religionis sed necessitatis obtentu monasterium optet intrare, iniuriis quoque & exprobrationibus multis affectus, experimētum dederit constantiæ suæ, qualisque futurus sit in tētationibus, opprobriorum tolerantia declarauerit, atque ita fuerit explorato mentis ardore susceptus, diligentia summa perquiritur, num de pristinis facultatibus suis inhæserit ei, vel vnus nummi contagio.]

Cassian. lib.
4. de instit.
tit. c. 3.

Vide quantis experimentis olim consensus iste probabatur. Primò decursu alicuius temporis, quod solet corda mutare, prius statuta abolere, & voluntates firmissimas emollire: deinde opprobriis, & contumeliis, quarum impetus à bono iam cepto, nō semel, imò sæpius facit resillire. Tandē abiectioe vniuersarū facultatum, qua homo huius sacri cōnubij, ac omnis perfectionis adipiscēdæ desiderij ostēdat.

Ante Cassianū verò, Beatus Dionysius Areopagita huius examinationis meminit, qua ab his, qui

A denuò vitam religiosam suscipiebāt, libet, atque spōtānus postulabatur consensus. Perficiens autem (inquit) eam sacerdos, id est, monachalem consecrationem, ad perficiendum ventens (intellige ad eum, qui religiosum habitum induit) interrogat primū hoc: si primū abrenunciat diuicis non solum conuersionibus: sed & phantasis: Deinde perfectissimam ei vitam narrat, testimonium ei perhibens, quia oportet eum media superadstare (id est, sæculares, qui sunt in medio gradu, transcendere.) Hæc autem omnia perficienti, intentiūque confidenti, cruciformi similitudine signans eum sacerdos, tondet, &c. Itaque vitam religiosam aggrediens, palam, & coram omnibus fatetur, se sponte, atque liberē renūciare mundo, iter perfectionis ingredi, & se totum Christo spōso tradere, atque cōsecrare. Quod autem ad huius consensus probationem olim seruauit antiquitas, nunc religio bene instituta custodit, nullo leuiter moto, aut necessitate victus oppresso, aut metu alicuius mali temporalis coacto, in suum cætum ac congregationem admisso. Si quæ tamen religiosa familia id non exactissimè custodiret, non sine ingenti suo detrimento, huius experiretur documenti prætermisissimum contemptum. Videbit enim inter filios suos non vnum, aut duos tantum: sed plurimos fictè conuersos, qui habitu religionis induti, non vitam, & mores spirituales colant: sed sæculi vitia, cōmodaque antea dimissa secentur. Hoc ergo sanctarum religionum præpositi, aliiūque earum patres cū tyronibus faciūt, quod filios Barthelemy cum Rebecca

Dionys.
lib. de Ec-
cles. Hier.
c. 6.

C sorore sua fecisse, sacra Geneleos narrat historia. Cū enim seruus ille Abrahæ, à matre ac fratribus virginis, ad coniugium Isaac eam instantissimè postulare, dixerunt ei: Vocemus puellam, & queramus ipsius voluntatem. Cūque vocata venisset, sciscitanti sunt: Vis ire cum homine isto? Quæ ait: Vadam. Et tunc demum dimiserunt eam: sic & isti proposito, animæ ad religiosam vitam accedenti, Christi seruatoris decore, dicunt ei: Vis ire cum homine isto? Vis eum in sponsum accipere? Quæ anima tale coniugium detrectet? Quæ non te in dilectissimum sponsum accipiet? Quæ tota animi deuotione non dicet, Pater meus, & dux virginitatis meæ tu es? Pater quidē familias tu es, Domine, qui ex anima suscipis sanctissimos filios, qui eam habes loco amantissimæ filie, & qui internarum virium familiam sapienter benignèque gubernas. Et virginitatis dux, quem anima paterna domo egrediens libentissimè sequitur. Parum est hoc, post quem vniuersi locissimè currit, ille cœlestis odor fragrantissimo vniuersorum eius, quia oleum effusum nomē suum.] Anima igitur, cū primū habitum religionis suscipit, constanter dicit, Vadam. Firmissime alleuetur: Magister, sequar te quocumque ieris. Sed tempore probationis expleto, in prima voluntate perseverans, professionisque voto se ligans, quod est, de camelo superbiæ mundialis descendere, & pallio humilitatis se operire, in dilectam uxorem à Christo suscipitur. Non est ergo dubium, quin anima in hoc sacrum coniugium sciens volētiūque consentiat.

Gen. 24.
57.Ierem. 3.
4.Cant. 2. 4.
Matth. 8.
20.

E Deus etiam in eadem voluntate fuit, imò prior ipse in hoc mysticum cōiugium cōsensum præbuit. Non vos me elegistis (ait) sed ego elegi vos, vt eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat. Imò cū anima nihil de nuptiis cogitabat, has nuptias ambiuit, & tamquā procus (si dici fas est) animæ cōiugium procuras, dotem pauperulæ obtulit (quod, qui impensè cupit alicuius virginis nuptias, facere solet) & arrhā ditissimā est ipse pollicitus. Dotē voco, gratiam vocationis, qua sustentat Deus animā, &

Ioan. 15.
16.

eam

eam virtutibus & donis induit ad suum statum necessariis, onerâque vitæ religiosæ facilia reddit, atque suauiâ. Vnde enim rudis nouitius habet, vt dulce sit illi silentiû iucunda corporis castigatio; facilis in rebus etiam difficillimis obedientia? Vnde accepit, vt nouus status pristina vitæ sæculari adeo dissimilis, tam iucundus, & gratus ab initio sui ingressus sibi videatur, ac si in eo natus esset, & nutritus; nisi ab hac vocationis gratia, quæ tamquam amplissima dos animam dicit, & vnde reficiatur, & exornetur abundè suppeditat? Dicam profectò quod Lia, cum sextu ex viro suo Iacobo concepit, & peperit filiû. Dotauit me Deus dote bona, etiâ hac vice, mecum erit maritus meus.] O bona dos, quæ Lia, id est, animæ ad labores, & pressuras religionis vocatæ, data est, vt ea labores sustineat, molestias non sentiat, & sponsum suum in nocte huius vitæ secum retineat. Hanc amplissimam dorem animabus Dominus, ne coniugium istud spirituale detrectem, ingenti asseueratione promittit. Reuera dicit illis (si ita cogitare fas est) quod Sichem, cum Dinæ nuptias intolenter ambiuit, etsi alia longè ratione, quia non aliqua concupiscentia motus, cuius aculeus nullo modo in purissimam naturâ cadit, sed sanctissima charitate incitatus. Augete dorem, & munera postulate, & libenter tribuam, quod petieritis.] Quid est augete dorem, nisi quidquid necessarium est ad vitam in statu penitentia lætissimè transigendam, considerate, & hæc omnia dabuntur vobis? Quid est, munera postulate, nisi vniuersa dona, quæ decori, & pulchritudini seruiant, sine vlla hesitatione petite; quia nullum eorum vobis negabitur? Tantummodo fugite mundum; sæculi deliramenta relinquit; ad meos amplexus properate, sanctissimas delicias accipite; & in hoc purissimum ac spirituale connubium præbete consensum.

Gen. 30. 10.

Gen. 34. 12.

Hugo in soliloquiis de artha anima.

2. Cor. 6. 10.

1. Cor. 3. 12.

Isaia 50. 10. Isaia 49. 23. Mat. 10. 30.

Arrham autem docet me Hugo Victorinus, vt vocem subsidia temporalia. Insignis est arrha eius (inquit) nobile donum eius, quia nec magnum dedit, vt parua daret, nec pro paruo sapiens magna dedisset. Magnum ergo est, quod tibi dedit, sed maius est, quod in te diligit. Magnum ergo est, quod dedit. Quid dedit tibi, o anima, sponsus tuus? Expectas fortassis quid diciturus sim? Cogitas à quo quid magni acceperis? Nec inuenisti aliquid tale habere, aut accepisse, vnde gloriari possis? Dicam igitur tibi vt scias, quid dedit tibi sponus tuus. Respice vniuersum mundum istum, & cõsidera, si aliquid in eo sit, quod tibi non seruiat. Omnis natura ad hunc finem cursum suum dirigit, vt obsequiis tuis famuletur, & vtilitati deseruiat, tuisque oblectamentis, pariterque necessitatibus, secundum affluentiam indeficientem occurrat.] Hæc autem arrha à Deo sponso dulcissimo, religiosi precipue donata est. Ipsi enim sunt, in quos verissime illud Apostoli quadrat: Tãquam nihil habentes, & omnia possidentes.] Et rursum illud: Omnia vestra sunt, siue Paulus, siue Apollo, siue Cephas, siue mundus, siue vita, siue mors, siue præsentia, siue futura; omnia enim vestra sunt, vos autem Christi.] Nihil religiosi habent, quia omnium dominium abdicarunt; sed possident vniuersa, quia secundum exigentiam suam omnium rerum vsum accipiunt. Nutriti sunt Apollo, Paulus & Cephas; Nam prælati illis famulantur, eorumque gubernantur industria. Illudque Isaia agnoscunt impletum: Mammilla regum lactaberis.] Et idem alio loco dicit: Et erit reges nutritij tui.] Vitæ, & mortis, præsentium & futurorum, imò & totius orbis decerpunt fructus, quibus pro exiguis rebus à se relictis in futuro vita æterna, & in præsentem tem-

porè illud magnificum centuplum promissum est. Quod non alique determinatum numerum, sed innumerabilem bonorum multitudinem, relinquētibz sæculum, prærogatam esse significat. Centuplum namque (ait Calsianus) fratrum, parentumve recipiet quantitatem, quisquis patris vnus, vel matris, seu filij, pro Christi nomine, charitate contempta, in omnium, qui Christo deseruiunt, dilectionem sincerissimam transit, pro vno scilicet tot inueniens patres, fratresque feruentiore ac præstantiore sibi affectione deuinctos. Multiplicata etiam domorum, atque agrorum possessione ditabitur, quisquis vna domo pro Christi dilectione reiecta, innumera monasteriorum habitacula, tamquam propria possidebit, in quacumque orbis parte, velut in suo iure succedens. Quomodo enim non centuplum, & (si Domini nostri sententia superadiici aliquid fas est) plusquam centuplum recipit, qui decem, vel viginti seruatorum ministeria infida, & coactitia derelinquens, tot ingenuorû, ac nobilium spontaneo fuit obsequio? Quod ita esse, etiâ vestris experimentis probare potuistis, qui singulis patribz, matribzque, ac domibus derelictis, quamlibet mundi partem fueritis ingressi, patres, matres, fratresque, innumeros, domos quoque, & agros, seruosque fidelissimos, absque villo sollicitudinis labore cõquiritis, qui vos, vt proprios dominos summis suscipiunt, amplectuntur, fouent, venerantur officiis.] Si Deus tã amplissima dote, & tam ditissima arrha religiosam animam cummulauit, vt eam ad has nuptias spirituales pertraheret, quis neget ipsum in hoc sanctu coniugium præbuisse consensum? Assensus est ille quidem, assensus est, & ardentissimo amore commotus, animam quam dilexit voluntate, imò & voluptate pertraxit, & consensum eius, non vi extorsit, sed inspirationibus, sed donis, sed beneficiis, acquisiuit.

Calsian. col. 24. c. vii.

Fecit profectò cum anima, quod in Deuteronomio faciendum victori præciditur, cum virginem bello captã adamauerit, & sibi in sponsam copulare voluerit. Si ingressus (inquit) fueris ad pugnam contra inimicos tuos, & tradiderit eos Dominus Deus tuus in manu tua, captiuosque duxeris, & videris in numero captiuorum mulierem pulchrã, & adamaueris eam, voluerisque habere vxorem; introduceas eam in domum tuam, quæ radet cæsariem, & circumciderit vngues, & deponet vestem, in qua capta est; sedensque in domo tua, flebit patrem & matrem suam, vno mense, & postea intrabis ad eã, dormiesque cum illa, & erit vxor tua.] Cui enim melius competit esse egressum ad pugnam, quam Christo Saluatori nostro, de quo per mysteriũ dictu est: Catulus Leonis Iuda ad prædam fili mi ascendisti requiescens accubisti, vt leo, & quasi leona, quis suscitabit eum?] Quem namque designat iste leonis catulus, nisi Redemptorem nostrum Iesum (vt Gregorius ait) de quo in Apocalypsi legimus, quoniam vicit leo de tribu Iuda.] hic sanè ad prædam ascendit, cum in mundum ingressus est, vt cum peccatis pugnaret, & Diabolum in nos tyrannidem agẽtem, debellaret. Accubuit autem, vt leo, quia mortem non coactus, sed libens, voluntariusque subiit, & nullus eum suscitauit, sed per virtutem diuinitatis suæ à mortuis ipse resurrexit. Illi tradidit Dominus hostes in manibus suis, quia corã illo infernum proftrauit, infidelitatis cæcitate deiecit, & omnia per suu sanguinẽ peccata deleuit. Captiuos verò duxit, cum homines captiuos Diaboli, captiuos veritatis fecit, & secum captiuam hanc captiuitatem, ad fidei lucem, & vitæ puritatem euexit, nõ penarũ vinculis compe liuit. Tunc igitur inuictissimus hic dux inter

Deut. 21. 10.

Gen. 49. 9.

Gregor. in Psalms. 4. penit. A. pual.

captiuos mulierem pulchra videt, videndo amat, A
 adamando in vxorem acceptare disponit, cum animam in saeculo commorantem, oculis miserationis aspicit, & aspiciendo, tenerrima dilectione persequitur, & diligendo ad spirituale coniugium, quod in religiosa professione fit, efferte constituit. Sed antequam animam in sponfam accipiat, legem hanc a se ipso per Moysen latam, perfectissimè seruat: Hoc ipso docens; Quia non venit legem soluere, sed adimplere. Nam primum introducit eam in domum suam, & in monasterium, aut religiosam societatem admittit, quae speciali ratione domus eius vocata est, qui dicit: Caelum sedes mea, & terra scabellum pedum meorum:] quoniam inter religiosos viros, virtutum decore, & sanctitatis splendore pollentes, clarius (prout fides admittitur) seipsum manifestat, & frequentius libenter requiescit. Deinde caeteram animae radi praecipit, quando vniuersa temporalia abijcit iubet, & curas saeculi, quae mentem excacabāt, & ab vtilibus cogitationibus abstrahebant, abscindit. Postea monet, vt circumcidat yngues, id est, ne curam carnis faciat in desiderijs, sed rebus ad naturam sustentandā necessarijs contenta, spiritualia, & coelestia concupiscat. Ad haec, hortatur, vt deponat vestem, in qua capta est, non tam eam externā, quae habitus religiosi susceptione deponitur, quā internā immunditiae, & arrogantiae, & saecularis conuersationis a primo nobis parente coecliam. Nam, vt egregie dixit Ephrem; Monachum non tonsura commendat, nec habitus, sed coeleste desiderium, diuinumque viuendi institutum: quibus optima declaratur vita. Tandem Dominus fletum, ac luctum, causa parentum animae indicit; vt scilicet lugeat, quod patrem diabolus secuta sit, & matrem impiorū congregationē audiuerit. Quibus toto tempore probationis diligentissime praestitis, iam per professionem sibi copulat, & in charissimam sponfam asciscit. Qui ista omnia ab anima iusto bello capta postulauit, & postea nexu sibi coniugali deuinxit, apertum indicium praebuit quoniam ancillam admauit, & sponte vxorem ducere voluit. Est ergo in hoc spirituali connubio mutuos sponfi sponfaeque consensus, quo Dominus animam ad se vocauit, & sibi arctissimo vinculo ligare decreuit, & anima tam dignum, & pulchrum sponsum admisit, & sui dominium illi concessit. Quare ex hac parte nihil in statu religioso desiderari potest, quod minus sit verum, & indissolubile cum Christo coniugium.

Matth. 5. 18.

Isa. 66. 1

Rom. 13. 12.

Ephrem de vita spirituali, num 58.

De communi vita consuetudine Dei, & animae religiose.

C A P. X X I V.

HABENT etiam coniuges communem habitationem; indiuiduamque vitae consuetudinem, vt se mutuo iuuent, & huius vitae onera inuicem portent. Quod magnum bonum esse, ipsi non tam verbis quam factis astruunt, cum a seipsis ex aliqua causa discedūt. lachrymis scilicet, ac gemitibus, & magna cordis pressura, hunc discessum intolerabile malum esse restantes, id etiam ostendit, tum voluptas; tum subsidium, quod ex ista communi vita percipitur, dum alter coniugum alteri, & est occasio letitiae, & est molestiarū leuamen, quae duobus simul sustentibus, minus onerant, & facilius perferuntur. Hanc autem indiuiduam habitationem, vitaeque consuetudinem non deesse spirituali con-

ugio Christi, & animae religiose compertissimum est. Quod enim ad habitationē attinet, rudiori Minerua (vt aiunt) etiam potest intelligi: magi cuiusdam partis religiose domus, Deus ipse habitator est, templi videlicet, cui religiosorum cellulae sunt loco sitaeque coniunctae. Inde anima ad templum tamquam ad conclaue sponfi, nullo externo ornato conquisiro, quia intra domum suam est, non minus propere saepe, quā lata procedit, vt eum fide videat, deuotione loquatur, amore amplexetur, & tota ei sanctis desiderijs inhareat. O summum & incomparabile bonum, Christum tam vicinum habere, vt solus patries nos corpore, ipsumque disjungat, ad quem, nec cubicularij, nec ianitoris obtenta, imò nec postulata facultate, cum libet, accedimus: quia ostium sponfi charissimae sponfae numquam est occlusum, nec turba ianitorum impeditur. Certè non est alia natio tam grandis, quae habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis.] Nec istud mirum est, quoniam dij fictitij gentium, dij tantum videri volunt, sed non sunt: Deus autem verus noster, & Deus, & sponfus est, cuius maiestatem teperet amor, vt nos propè habere dignetur. Salomon quidem amplissimam domum edificauit filiae Pharaonis, quam super omnes alias mulieres adamauerat, & tamquam primam vxorem acceperat. Haec autem domus, licet pulchra, atque magnifica, alia erat ab aula regia, quā ipse pacificus, & gloriosus rex in suam habitationē delegerat. At Christus in hoc erga religiosas animas ardentiorē amore ostendit, quod non eas à se habitationis loco, domoque disunxit. Sed coenobium, domus Christi est, domus quoque animae religiose, quā ille velamine sacramenti contextus inhabitat, quā ista, tāquā sponfa per fidē adhuc ambulans, non per speciem, non alienam, sed propriam existimat: Illius regis amor, qui ardentissimus erga vxorē putabatur, in hoc tepidior apparuit, quod secum honorem, & maiestatem retinuit. Ad hoc enim sibi, & vxori distincta palatia construxit, vt regiam dignitatem, & dominationis potestatem ostendat. Christi verò amor, quo amplectitur animam religiosam, eo ipso videtur ardentior, quod (vt secundū morem nostrum loquamur) maiestatem, & auctoritatē conlopiuit. Nam vnā eandemque domum sibi, & animae, regi, & reginae, sponso, & sponfae, non sine magno consilio pietatis, edificat, vt omnes in eo erga religiosas animas misericordiae dulcedinem, & amoris exuperantiam aspiciant. Amor (inquit Bernardus) maiestatem non cogitat.] Quis ergo dubitet Christū hanc sponfam impensè diligere, quam sine ostensione maiestatis, sine dignitatis respectu, in eandem domum, imò & in idē vile tugurium (tales enim sunt domus luteae) eius desiderio incitatus, admisit?

Deut. 4. 7.

3. Reg. 7. 8. & 9.

Bern. ser. in Cant.

Non horret Christus communem cum ea anima habere domum in terra, cum qua eandem habitationem, eamque perpetuam est habiturus in caelis. Nec timeret anima Christo eadem habitatione, & domicilio iungi, quem non, vt hospitem, sed vt sponsum in sinu cordis sui, aut quotidie, aut frequenter excipit, & ex eius praesentia, amore, gaudio ac puritate ditescit. Denique tantum abest vt in Christi domo habitare timeat, quod potius de hac communi cum illo habitatione non insipienter se iactat. Lectulus (inquit) noster floridus, tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina.] Nō proprii lectuli, aut propriae domus, sed communis vtrique mentionem facit, vt sponfa scilicet de maritali lectulo, ac domo se glorians, Neque enim (vt inquit Bernardus) se sponfi contubernio, aut quietis

Cant. 1. 17.

Bern. ser. 4. 6. in Cant.